

der truffet Foranstaltninger til at sammensætte Amtsraadene paa en saadan forandret Maade, som er bleven nødvendig efter Udgivelsen af Loven om Udvæjningen af Forskjellen mellem det privilegerede og upriviligerede Hartkorn?"

Indenrigsministeren: I Anledning af den til mig rettede Forespørgsel skal jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at § 1 af Loven af 20de Juni f. A. kun gaaer ud paa, at høre den hidtil bestaaende Uligghed imellem privilegeret og upriviligeret Hartkorn i Henseende til offentlige og kommunale Byrder og og Rettigheder paa den Maade og med de nærmere Bestemmelser, som i det følgende fastsættes; men i de følgende Paragrapher omtales aldeles ikke, at Udvæjningen skulde have nogen directe, af selve Loven flydende, Indflydelse paa Sædegaardseiernes Rettighed til at tage Sæde i Amtsraadet. Det er aldeles klart, at Begrebet om Sædegaarde er et historisk Begreb, som knytter sig til visse bestemte Eiendomme her i Landet, og det er ved Landcommunalanordningen endog saa erkjendt i den Grad, at en Gaard, for at den Vedkommende kan henregnes til Sædegaardseiernes Valgklasse, ikke behøver at have et Lilliggende af 200 Tdr. Hartkorn Bøndergods, men, at den samme Afgang desuden er indrømmet de andre Sædegaarde, som tidligere have haft et saadant Lilliggende, men hvis Bøndergods er blevet affondret, med Reservation af komplette Sædegaardes Rettigheder, dog at i hvert Fald 25 Tdr. Hartkorn fri Hovedgaardstart ere blevne tilbage ved selve Hovedgaarden (En Stemme: Ja, fri Hovedgaardstart!). Naar altsaa saadanne Eiendomme existere og ere uforandrede, og det kan ikke benægtes, kan jeg ikke betvivle, at de Rettigheder, som hidtil have været knyttede til dem, og som ikke ved Loven af 20de Juni f. A. ere ophævede, fremdeles maae vedblive. Jeg har altsaa ikke troet, at der var Anledning til at træffe nogen Foranstaltning i saa Henseende, ligesom heller ikke hidtil noget Spørgsmaal i den Anledning er blevet opkastet.

Winther: Den høitærede Indenrigsminister sagde selv, at der i det Hele taget skulde være bleven 25 Tdr. Hartkorn fri Hovedgaardstart tilbage ved disse saakaldte Sæde-

gaarde, hvis dertil skulde kunne knyttes nogen Ret til at være Medlem af en særegen Valgcorporation til Communerraadene; men jeg tror ikke, at den ærede Minister tør paastaae, at der endnu er Noget tilbage, som kaldes fri Hovedgaardstart, og naar det er Tilfældet, maa jeg fremdeles paastaae, at jeg har fuldkommen Ret i, at Amtsraadene ikke mere kunne suppleres ved Valg af Sædegaardseierklassen.

Der er dernæst af den samme ærede Minister bleven fremhævet, at denne Lov af 20de Juni f. A. blot skulde omfatte de bestemte Sager, som ere nævnedes dert; men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at der i den allerførste Paragraph ogsaa er seet hen til, at der kunde være visse andre Ting, som kunne udvæjnes ifølge denne Lov. Der hedder det nemlig: „dersom der ellers skulde forekomme nogen Uligghed i Henseende til offentlige og kommunale Byrders Fordeling, som støtter sig paa Forskjellen mellem privilegeret og upriviligeret Hartkorn eller Forskjellem imellem Hovedgaarde og alle andre Landeieendomme, saa skal den udvæjnes ved ministerielle Resolutioner i Analogie med hvad der ellers er bestemt i denne Anordning.“ Nu er der i denne Anordning virkelig ogsaa andre Ting udvæjnedes og andre Rettigheder bortfaldne end de, der ligesom kunne være Gjenstand for Erstatning; saaledes er f. Ex. Jagt paa Fælled bortfaldet, jeg kan i dette Dieblit ikke erindre andre, men det er i ethvert Tilfælde nok for at vise, at andre Rettigheder her ved ere udvæjnedes end netop de, der angaae Bestatningen. Der er megen Grund til at see efter, at man ikke længere end høist nødvendigt lader denne gamle Valgret til Communeraadet bestaae; det følger jo af sig selv, at disse Corporationer, som indesluttede de naturlige Modstandere af den ny Forsatning, aldrig kunne virke anderledes end til Skade med Hensyn til at indføre den nye Forsatning i Livet. Amtsraadene have jo nemlig mange forskellige Sager at give Erklæringer over; vi have saaledes seet, at det har været Amtsraadene, som have maattet afgive Erklæring over, hvorledes Arbejdspriserne i Amtene skulde fastsættes. Vi vide, at de i det Hele taget kunne komme til at afgive Erklæring over hvadsomhelst, der an-